

Bruksela, 17 lutego 2020 r.
(OR. en)

5798/20

RECH 22
COMPET 28

NOTA

Od: Prezydencja

Do: Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada

Dotyczy: *Przygotowania do Rady ds. Konkurencyjności w dniach
27–28 lutego 2020 r.*

Strategiczne podejście do międzynarodowej współpracy w dziedzinie
badań naukowych i innowacji

– *Deбата orientacyjna*

Delegacje otrzymują w załączeniu notę prezydencji pt. „Strategiczne podejście do międzynarodowej współpracy w dziedzinie badań naukowych i innowacji” z myślą o przygotowaniu debaty orientacyjnej, która odbędzie się na posiedzeniu Rady ds. Konkurencyjności w dniu 28 lutego 2020 r.

Strategiczne podejście do międzynarodowej współpracy w dziedzinie badań naukowych i innowacji

Nauka ma kluczowe znaczenie dla naszego przyszłego dobrobytu. Postępy w wielu dziedzinach – od ograniczania skutków zmiany klimatu po poprawę zdrowia naszych obywateli lub zapewnienie poszanowania wartości demokratycznych – będą zależeć od nowych dokonań w dziedzinie badań naukowych i innowacji.

Europa nadal dysponuje jednym z najlepiej działających systemów na świecie – jedna trzecia globalnej liczby publikacji naukowych to publikacje europejskie. Jednak jej pozycja konkurencyjna podlega presji ze strony głównych konkurentów na rynku światowym których wpływy rosną. Ponadto Unia zмага się też z wyzwaniami wewnętrznymi. Jeden z największych i najsilniejszych krajowych systemów badawczych w Europie właśnie opuścił UE, a Unia musi teraz określić swoje przyszłe stosunki ze Zjednoczonym Królestwem.

Ten trudny kontekst należy wziąć pod uwagę przy określaniu strategicznego podejścia UE do przyszłej współpracy międzynarodowej w dziedzinie badań naukowych i innowacji.

Międzynarodowa współpraca w dziedzinie badań naukowych i innowacji jest ważnym aspektem unijnej strategii zewnętrznej. Traktat ustanawiający Unię Europejską wymienia „popieranie współpracy w dziedzinie unijnych badań, rozwoju technologicznego i demonstracji z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi” jako jedno z podstawowych działań, które przeprowadza Unia w celu wzmocnienia swojej bazy naukowej i technologicznej. Jak określono w oengetowskich celach zrównoważonego rozwoju, współpraca międzynarodowa powinna ułatwiać udział we wspólnych działaniach, umożliwiać wzajemny dostęp do zasobów wspierających doskonałość naukową i zasobów badawczych i pozwalać na współtworzenie trwałych rozwiązań w odpowiedzi na globalne wyzwania, a jednocześnie należy zapewniać, by współpraca ta służyła długoterminowym interesom UE. Współpracę tę należy również analizować w świetle obecnych priorytetów UE, takich jak Europejski Zielony Ład i cel „Europa na miarę ery cyfrowej”.

Współpraca międzynarodowa powinna nie tylko pozwalać państwom na osiągnięcie wspólnych celów i czerpanie wzajemnych korzyści, ale także ułatwić dalszy rozwój i wdrażanie międzynarodowego wymiaru europejskiej przestrzeni badawczej (EPB). Dlatego też współpraca międzynarodowa wspiera systematyczne dzielenie się informacjami i ich uporządkowanie, gromadzenie odpowiedniej wiedzy i umożliwianie swobodnego przepływu naukowców. Wiele państw trzecich od dawna utrzymuje silne powiązania badawczo-innowacyjne z UE i od powstania EPB angażuje się w jej urzeczywistnianie. Integracja tych państw z gospodarką UE oraz ich bliskość geograficzna wywierają pozytywne efekty mnożnikowe na wzrost gospodarczy w UE. Zatem istniejące silne sieci i powiązanie naukowe mają duże znaczenie.

Jednym z najważniejszych narzędzi Unii do celów współpracy międzynarodowej jest jej program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji. Współpraca międzynarodowa została w pełni włączona do siódmego programu ramowego, wzmocniona poprzez działania prowadzone w ramach programu „Horyzont 2020” dzięki ich szerszemu otwarciu na partnerów międzynarodowych, a następnie nadano jej jeszcze wyższy priorytet we wniosku dotyczącym programu „Horyzont Europa”. Jednak w praktyce współpraca międzynarodowa w ramach programu „Horyzont 2020” była mniejsza w porównaniu ze współpracą prowadzoną w ramach siódmego programu ramowego, dlatego też we wdrażaniu kolejnego programu należy położyć nacisk na wykorzystanie uzyskanych doświadczeń i wniosków. Wynika z nich, że istnieją możliwości poprawy w zakresie przyciągania do współpracy najlepszych światowych uniwersytetów, na przykład poprzez zmianę wzoru umowy o udzielenie dotacji, uproszczenie procedur administracyjnych, podejmowanie tematów o większym znaczeniu dla współpracy międzynarodowej lub maksymalizowanie współpracy w obszarach stanowiących przedmiot wspólnego strategicznego zainteresowania, o co wnioskowały już niektóre państwa trzecie.

Bliska i konstruktywna współpraca z partnerami międzynarodowymi musi opierać się na solidnych kryteriach, do których mogą należeć: związki tych partnerów z UE, ich zdolności w zakresie badań naukowych i innowacji, istnienie otwartej gospodarki rynkowej opartej na zasadach, w tym przepisów dotyczących praw własności intelektualnej, lub propagowanie polityk mających na celu poprawę dobrobytu gospodarczego i społecznego obywateli.

W oparciu o te kryteria współpraca międzynarodowa w dziedzinie badań naukowych i innowacji uwzględnia różne czynniki i może mieć różną postać, w zależności od państw, z którymi prowadzi się współpracę, istniejących ram i kwestii, którymi należy się zająć. Otwartość jest w tym względzie istotnym aspektem, ale by chronić interesy Unii konieczne może być ustanowienie pewnych warunków. Choć sami naukowcy często opowiadają się za otwartością i jednoczącą siłą nauki, wskazują również na ryzyka takiego otwarcia.

Mając na uwadze powyższe, prezydencja uważa, że istnieje pilna potrzeba przeprowadzenia debaty na temat podejścia strategicznego do współpracy międzynarodowej w dziedzinie badań naukowych i innowacji, jakie UE powinna przyjąć. W związku z przedstawionymi powyżej informacjami ministrowie proszeni są o wypowiedź na następujące pytania:

- 1. W świetle korzyści płynących ze współpracy międzynarodowej w dziedzinie badań naukowych i innowacji, jak równoważyć zyski z takiej współpracy z potrzebą ochrony interesów Unii?
W jakich przypadkach należy ograniczać współpracę z określonymi podmiotami?*
- 2. W jaki sposób UE może zapewniać najskuteczniejsze mechanizmy służące pozyskiwaniu talentów spoza UE, przy jednoczesnym zatrzymywaniu swojej własnej puli talentów?*